

Jānis Ulme

“Vides Izglītības
Fonds” vadītājs,
valdes priekšsēdētājs

<http://www.videsfonds.lv/lv/s-kums>

klimate pārmaiņas, tā neprasa tik kompleksus risinājumus, bet tieši tāpēc ir tik svarīgi to atrisināt. Piesārņojums ir rādītājs – ja nevar atrisināt ko tik vienkāršu, tad, iespējams, nav vērts melot nākamajām paaudzēm par klimata izmaiņu iespējamo apstādinašanu un planētas glābšanu. Sapnis, ko Jānis vēlas sasniegt ir frāzi “Latvija – zaļākā valsts pasaulē” padarīt par īstenību.

Svarīga vieta ūdenim ir katrā vides izglītības programmā, un fonda darbībā ilgākais projekts šajā saistībā ir “Zilais Karogs” – lielisks piemērs starpsektoru sadarbībai vides aizsardzībā, kas veicina sadarbību starp nevalstisko sektoru, pašvaldībām un valsti jau kopš 1998. gada. Jānis apmeklēja Baltijas jūras konferenci, kurā modelēta vīzija “Baltijas jūra 2049” un notika diskusija arī par dzeramā ūdens nākotni – viņš uzskata, ka šī tēma paliks arvien kritiskāka turpmākajās desmitgadēs, tāpēc, ka, dzīvojot šeit, mēs esam pieraduši pie privilēģijas piekļūt dzeramajam ūdenim gandrīz neierobežotā daudzumā, kamēr daudz kur pasaulē tiek piedzīvots ūdens trūkums. Pētījumu paredz, ka ūdens drīz var kļūt par “jauno naftu”.

Jānis uzskata, ka mēs kā pārmaiņu sabiedrība joprojām dzīvojam apstākļos, kur lietas, kas nozīmīgas sabiedrības nākotnei, nekad nav prioritāte. Atšķirībā no sabiedrību tieši ietekmējošām sfērām, apdraudētajai grupai – dabai, dzīvniekiem, nākotnes paaudzēm – nav savas balss.

“Caur ekoskolu programmu mēs redzam, ka ir izaugusi jauna paaudze, kurai atbildība pret vidi nav nekāda ekstra, bet gan dabīga ricība.”

Iniciatīvas “Mana Jūra” ietvaros fonds veica atkritumu monitoringu, kur saskārās ar kritisku situāciju pie Apšuciema – pludmalē sadedzināta riepa tika aprakta zem smiltīm. Jānim bija atsevišķi jāsaskaita un jāprotokolē katra no 1300 stieplītēm, kas paliek, kad riepa sadeg. Tas viņam aizņēma daudz laika, līdz, tuvojoties saulrietam, beidzot varēja doties uz nometnes vietu. Jānis pustumsā ieraudzīja divus rosīgus stāvus, kuriem tuvojoties izrādījies, ka tas ir tēvs ar aptuveni septiņgadīgo meitu. Uz jautājumu “Ko jūs te darāt?” viņi atbildēja: “Sakopjam”. Lai gan Jānis vēlējās uzņemt fotogrāfijas un dalīties ar labo piemēru, ģimene atteicās un atbildēja: “Mēs te nekopjam tāpēc, ka gribam glābt pasauli, bet gan tāpēc, ka šeit esam – šis ir mūsu mājas.” Šis kontrasts Jānim spēcīgi palika atmiņā.

“Vides Izglītības Fonds” (FEE Latvia) sadarbojas ar “Pasaules Vides Fondu” un “UNESCO”, un liela daļa no izglītības aktivitātēm tiek saistītas ar Ilgtspējīgas Attīstības Mērķiem (IAM). Latvijā fonds realizē abu organizāciju programmas, iedalot tās divos galvenajos blokos – tiešā vides izglītībā skolām un sabiedrībai, un sektoru ilgtspējas attīstīšanā un iesaisti vides aizsardzībā caur eko-sertifikāciju darbu. Organizācija pro-aktīvi cenšas veicināt starpsektoru sadarbību ilgtspējīgu attīstību aizskarošajos jautājumos vides aizsardzībā, iesaistās aktivitātēs arī citās sfērās, kurās Latvijā trūkst “seguma” un netiek pievērsts pietiekami daudz uzmanības.

Jānis iesaistās vides aizsardzībā jau kopš vidusskolas – kopā ar draugiem Valmierā viņš dibināja jaunatnes organizāciju, lai informētu sabiedrību un “jauniešu radikālismā” rīkotu protestus. Pārceļoties uz Rīgu, Jānis bez īpaša plāna nonācis toreizējajā “Vides Aizsardzības Klubā”, kur bija nepieciešama palīdzība projektā. Viens projekts pārtapa par 20 gadus ilgu karjeru. Jānis atklāj, ka personīgi nozīmīgākās tēmas viņam mainās – pašlaik viņš, iedziļinoties gan caur sabiedrības informēšanu un likumu analīzi, gan arī “pus-akadēmiski”, fokusējas uz jūru piesārņojošiem atkritumiem. Šai tēmai, pēc Jāņa domām, nav jāatrodas aktuālāko vidū, jo salīdzinājumā ar tādām tēmām kā

6 TĪRS ŪDENS UN PIEMĒROTI SANITĀRIE APSTĀKĻI

